Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Inazio Agirrebeña Osa Agiñamaltza

Soraluze, Gipuzkoa (1936)

Inazio Agirrebeña

Aurkibidea

Biografia

Inazio Agirrebeña

Bergarako Basalgo auzoko Korostadi ("Kostei") baserrian jaio zen, baina bera mutikoa zela Soraluzeko Aginaga baserrira joan zen bizitzera familia osoa. Zortzi anai-arreba izan ziren. 11-12 urterekin senideak zituzten Ibarrola baserrira joan zen morroi. Bergaretxe baserriko Eugeni Uberarekin ezkondu zen eta Eibarren jarri ziren bizitzen. Lantegietarako piezak akabatzen (leuntzen) lan egin zuen zenbait urtez. Gero, Laster lantegian sartu zen eta hamar urte inguru egin zituen bertan, konpasak egiten. Handik atera ostean, lantegietarako piezak akabatzen jarraitu zuen, Coliseo inguruko lokal batean. Langileak behar zituztela-eta, Star lantegian ere egin zuen urtebete inguru. 1977an, egin berria zen Iturburu ikastolako atezain lana hartu zuen eta bertara joan zen bizitzera familia osoarekin.

Zintak

SOR-114

- **Proiektua**: Eibarko ondare industriala
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane
- **Data**: 2017-06-21
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Laster enpresako konpasak

- **Erref**: SOR-114/002
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:00:09. **Bukatu**: 00:01:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza

Laburpena:
Inaziok eskuartean dituen konpasek zertarako balio duten azaltzen du. Egunean berrogeita hamar konpas egitetik hamar mila egitera pasa ziren batzuk. Beste konpas batzuk, ordea, askoz gutxiago ekoizten ziren, zailtasuna zela eta.

2. Altzairu herdoilezina erabiltzen zuten

- **Erref**: SOR-114/003
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:01:54. **Bukatu**: 00:03:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza

Laburpena:
Konpas mota ezberdinak egiteko herdoilezina zen altzairua erabiltzen zuten. Mila pezetatan saltzen ziren konpasetako batzuk.

3. Konpas bat nola egin

- **Erref**: SOR-114/004
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:03:23. **Bukatu**: 00:04:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Inaziok eskuartean duen konpasa nola egiten zuten azaltzen du pasarte honetan. Orokorrean oso makina txikiak erabiltzen zituzten harria leuntzeko.

4. Konpasen punta eskuz

- **Erref**: SOR-114/005
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:04:45. **Bukatu**: 00:07:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Eskuz egiten zituzten konpasaren puntak, bi puntak berdinak izan zitezen. Torlojuak, ordea, aparte egiten zituzten, konpas bakoitzarentzat batzuk.

5. Azkenerako makinak leuntzen zituen

- **Erref**: SOR-114/006
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:07:01. **Bukatu**: 00:08:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Makinak jarri zituztenean, produkzioa asko haunditu zen, baina konpasen kalitatea jaitsi zela dio Inaziok.

6. Konpas garestiagoak eta merkeagoak

- **Erref**: SOR-114/007
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:08:04. **Bukatu**: 00:09:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Konpas batzuk garestiagoak izaten ziren. Haietako bat egin orduko konpas merkeetako 30 egingo zirela dio.

7. Harriarekin leuntzen

- **Erref**: SOR-114/008
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:09:04. **Bukatu**: 00:10:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Tiralineasak nola egiten zituzten azaltzen du Inaziok. Altzairua harriz leuntzen zuten. Malgukiak, ordea, aparte egiten ziren.

8. Konpasak estutxetan saltzen ziren

- **Erref**: SOR-114/010
- **Iraupena**: 0:02:27. **Hasi**: 00:10:55. **Bukatu**: 00:13:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Ikastoletarako etab. ere egiten zituzten konpasak, hauek estutxetan sartu eta saldu egiten zituzten. Letoia erabiltzen zuten material gisa konpas hauen kasuan.

9. Latoizko armazoiak

- **Erref**: SOR-114/012
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:13:49. **Bukatu**: 00:15:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Konpasen armazoiak egiten zituzten latoizkoak. Garestiagoak izaten ziren hauek.

10. Leundu ondoren muntatu

- **Erref**: SOR-114/014
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:15:39. **Bukatu**: 00:16:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Lehenengo leundu egiten zituzten piezak, eta ondoren muntaiari ekiten zioten.

11. Emakumeei gutxiago ordaintzen zitzaien

- **Erref**: SOR-114/015
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:16:55. **Bukatu**: 00:18:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Bakoitzak bere lana zuen lantegian, eta piezako ordaintzen zieten, horregatik ahalik eta pieza gehien egiten saiatzen ziren. Emakumeei gutxiago ordaintzen zitzaien piezako gizonei baino.

12. Piezako kobratzen zuten

- **Erref**: SOR-114/016
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:18:54. **Bukatu**: 00:20:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Ezin komunera joan ibiltzen ziren lanileak, ahalik eta pieza gehien egiten baitzituzten diru gehiago irabazteko.

13. 24 urterekin Lasterren

- **Erref**: SOR-114/017
- **Iraupena**: 0:02:12. **Hasi**: 00:20:03. **Bukatu**: 00:22:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Altzairugintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:
Hamabost bat urtez aritu zen Laster lantegian lanean, ondoren bere kabuz ere aritu baitzen. Hasiera batean 50 bat langi ziren lantegian, ondoren kopurua handitu egin zen. Tailerrez aldatu ziren ondoren, eta 300-400 bat ziren.

14. Lasterren 4 nagusi zeuden

- **Erref**: SOR-114/019
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:22:58. **Bukatu**: 00:24:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Inaziok Lasterren hasi zenean enpresako nagusi zirenez dihardu. Hasi zenean, gehiengoa emakumeak ziren, 150 bat, pieza txikiak egiteko emakumeak aproposagoak zirela eta. Gizonezkoak, aldiz, dozena bat inguru ziren.

15. Piezaren araberako prezioak

- **Erref**: SOR-114/020
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:24:46. **Bukatu**: 00:26:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Bakoitzak bere piezak egiten zituen. Ongi ez bazeuden, ordea, hauek itzuli eta berriro egin behar izaten zituzten.

16. Soldata bi zatitan

- **Erref**: SOR-114/021
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:26:53. **Bukatu**: 00:27:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Soldata zatikatuta ematen zieten, bata astean zehar eta gainontzekoa hilabete amaieran. Zenbat pieza egin zituzten jakiteko, pisatu egiten zituzten.

17. Nikelatzaileak

- **Erref**: SOR-114/022
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:27:50. **Bukatu**: 00:29:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Batetik pizak egin, eta bestetik nikelatu egiten ziren asko. Nikelatzaile bakarra egoten zen lantegian.

18. Gizonezkoek atzamarra harrapatu

- **Erref**: SOR-114/023
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:29:44. **Bukatu**: 00:30:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Lan handia eskuz egiten zutenez, gizonezko asko izaten ziren atzamarra mozten zutenak, nahiz eta kantitatean gizonak askoz ere gutxiago ziren emakumeak baino.

19. Istripua lantegian

- **Erref**: SOR-114/024
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:30:36. **Bukatu**: 00:31:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
21 urteko gazte bat hil egin zen behin, istripuz. Makina eramaten ari zirela harrapatu egin baitzuten.

20. Eskoletarako ekoizten zuten

- **Erref**: SOR-114/026
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:32:35. **Bukatu**: 00:33:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Eskoletarako eskoizten zituzten konpasak.

21. Lasterren aurretik eta ondoren

- **Erref**: SOR-114/028
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:35:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Inazio Lasterren sartu aurretik eta ondoren bere ibili zen lanean. Aurretik, tailer batean egiten zuen lan. Ondoren, bere kontura aritu zen.

22. Coliseo inguruan tailer ugari

- **Erref**: SOR-114/029
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:35:18. **Bukatu**: 00:37:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Piezak akabatzen aritu zen bere lagun batekin batera Coliseo inguruan zegoen tailer batean, piezak leuntzen eta akabatzen.

23. Tailerrean komunik ez

- **Erref**: SOR-114/030
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:37:52. **Bukatu**: 00:39:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Lasterren hasi baino lehen lan egiten aritu zen tailerrak ez zuen komunik, atzealdean zegoen oilotokia erabiltzen zuten.

24. Altamiran ere lanean

- **Erref**: SOR-114/031
- **Iraupena**: 0:00:19. **Hasi**: 00:39:33. **Bukatu**: 00:39:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Tailerrean sartu aurretik Altamiran ere aritu zen tailerrerako piezak egiten.

25. Star lantegian urtebete

- **Erref**: SOR-114/032
- **Iraupena**: 0:02:38. **Hasi**: 00:39:52. **Bukatu**: 00:42:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Laster lanik gabe gelditu eta Starrera joan zen Inazio lanera. Bertako tailerrene giten zuen lan, eta besteak beste, pistolen piezak leundu eta akabatu egiten zituen. Eskopetei ematen zitzaien "paboia" (tratamendu kimikoa) ere aipatzen du.

26. Laster eta Starren arteko aldea

- **Erref**: SOR-114/033

- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:42:30. **Bukatu**: 00:45:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Starren, pistolez gain, errifleak ere egiten ziren. Inazioren iritziz, hobeto irabazten zen Lasterren Starren baino.

27. Starreko lan baldintzak

- **Erref**: SOR-114/034
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:45:21. **Bukatu**: 00:46:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Inaziok, Lasterreko eta Starreko lan baldintzak konparatzen ditu. Anekdota modura ere kontatzen du Starren norbaiten urtebetzea zenean "jota mozkortuta" amaitzen zutela denek. Jangela ona omen zegoen Starren.

28. Iturburu ikastolara lanera

- **Erref**: SOR-114/038
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:47:37. **Bukatu**: 00:49:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Egunkarian atera zen Iturburu ikastolan lan egiteko iragarkia. Atezain moduan hasi zen bertan lanean, eta oroitzen du hasieran ez zegoela aterik ere, amaitu gabe zegoela eraikinaren aurrea.

29. Iturburu ikastolan bizitzea

- **Erref**: SOR-114/039
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:49:17. **Bukatu**: 00:50:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Iturburu ikastolako atezaina zenez, familia osoa bertara mugitu zen bizitzera, eskolan bertan etxea eginda. Hasiera batean ikastolan 500 bat ikasle gogoratzen ditu.

30. Iturburu ikastolako jangela

- **Erref**: SOR-114/041
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 00:51:18. **Bukatu**: 00:54:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Hasiera batean goizez bakarrik zuten ikastola umeek, ondoren, arratsaldez ere joan behar zutenez, jangela zabaldu zuten.

31. Ikastolako ur-deposituaren ardura

- **Erref**: SOR-114/042
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:54:48. **Bukatu**: 00:56:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolako garbitasuna. Umeek gauzak lurrean botata uzten zituzten. Inazio arduratzen zen ikastolako ur-deposituaz. Arrajolan zegoen depositutik ikastola baino gorago zegoen beste depositu batera jasotzen zen ura. Euri asko egiten zuenean, ura zikina irteten zen, kafesnearen kolorekoa, menditik zetorren ura zelako. Gaur egun herriko ura dute ikastetxean.

32. Dordoka baserrian agertu zenekoa

- **Erref**: SOR-114/044
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:59:36. **Bukatu**: 01:00:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Etxeko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Egun batean dordoka aurkitu zuten baserriko sagastietan, belarra jaten. Bazen herriko bat dordokak izaten zituena, eta harena zela pentsatu zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-17

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com